

אוגוסט 2019

הנדון: היטל מופחת בגין העסקת מסתננים בתעשייה, בניין ומסעדות

כללי:

סעיף 45 לחוק ההיטל קובע: מעסיק חייב בהיטל בשיעור של 20% מסך כל ההכנסה של עובד זר ששילם בשנת המס. ואם העובד הזר מועסק לפי היתר להעסקת עובד זר בענפים אלה יהיה שיעור ההיטל כמפורט להלן: בענף החקלאות- 0%, ובענף המסעדות האתניות, בענף התעשייה או בענף הבניין- 15%.

בחודש יולי 2019 ניתן פסק דין בבית המשפט המחוזי: ע"מ 16-08-29283 טומי ווש בע"מ נ' פקיד שומה רחובות שקבע כי:

שיעור ההיטל שישלמו מעסיקים בגין העסקת מסתננים שיש להם אשרת שהייה זמנית בישראל, בתעשייה, בניין ומסעדות אתניות, יהיה בשיעור של 15% בלבד, ולא בשיעור של 20%, למרות שאין להם היתר עבודה בישראל.
בקביעת שיעור ההיטל ניתן דגש על סוג הענף בו מועסק העובד, ולא על שאלת קיומו של היתר.

עיקרי פסק הדין:

הנישומה העוסקת בצביעת טקסטיל ועיבוד בדים בטקסטיל, העסיקה בשנות המס שבמחלוקת כ- 20 מבקשי מקלט מאריתריאה ושילמה בגינם היטל בשיעור מופחת 15%- זאת, בהתאם להוראות סעיף 45 ל"חוק ההיטל".
פקיד שומה רחובות מנגד טען, כי המערערת אינה זכאית ליהנות משיעור ההיטל המופחת, שכן אין מדובר בעובדים זרים המועסקים לפי היתר בענף התעשייה.

טומי ווש לא חלקה על העובדה כי אין בידה היתר להעסקת עובדים זרים וכי מדובר בעובדים המחזיקים ברישיון זמני. עם זאת, לטענתה, העובדים כאמור הם בבחינת "עובדים זרים" לצורך חוק ההיטל, המשמעות היא שהעסקתם אינה חייבת היתר לצורך סעיף 45, הן כאשר מדובר בעובד זר שהעסקתו חייבת בשיעור ההיטל הרגיל של 20%, והן כאשר מדובר בעובד זר באחד הענפים הרשומים בסעיף, שהעסקתו חייבת בשיעור המס המופחת, ובמקרה דנן – בענף התעשייה ובשיעור היטל של 15%.

המערערת מפנה לפסק דינו של בית המשפט העליון בע"א 4946/16 שלמה סעד נ' פקיד שומה אשקלון (12.9.2017) ממנו עולה, לטענתה, כי יש להשוות לעניין ההיטל דינו של מעסיק עובדים יוצאי סודאן ואריתריאה, לדינו של מעסיק עובדים זרים "חוקיים".

החלטת בית המשפט:

- ככל שמדובר במסתננים שמוצאם מסודאן ואריתריאה נוקטת הממשלה במדיניות של "אי הרחקה" וזאת בשל החשש לחייהם במדינת מוצאם, ולאור הדין הבינלאומי באשר למעמדם של פליטים. יתר על כן, ועל אף שהמדינה לא מצאה לנכון להעניק למסתננים היתרי עבודה, וזאת לאור המדיניות לצמצום עובדים זרים בכלל, ולטיפול במסתננים, בפרט, נוקטת הממשלה במדיניות של "אי אכיפה" כלפי מעסיקי מסתננים, דהיינו היא אינה אוכפת עליהם את האיסור הפלילי להעסיק מסתננים וזאת משום שלמסתננים מנועי הרחקה קיימת זכות לעבוד לפרנסתם בישראל מכוח חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.
- ככל שהמסתננים נחשבים כ"עובדים זרים" לצורך הטלת ההיטל, על אף האיסור להעסיק עובדים זרים ללא היתר כקבוע בחוק עובדים זרים - משמע כי לשאלת קיומו או העדרו של היתר העסקה לפי חוק עובדים זרים אין רלוונטיות לצורך זה - הרי שיש לראותם כ"עובדים זרים" גם לצורך קביעת שיעור ההיטל, על אף שאין בידם היתר לעסוק בענף התעשייה.
- הדגש הושם על סוג הענף שבו מדובר ולא על שאלת קיומו של היתר. ההקלה ניתנת לא בשל קיומו של היתר, אלא בשל כך שהעובד הזר מועסק בענף שהמחוקק סבר כי ראוי לתת לו הקלה.
- בעניין העסקת עובדים בענף הסיעוד, נקבע בעניין עמל בשרון (ע"מ, 18-01-15031 עמל בשרון בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא, ניתן ביום 30.4.2019) כי העסקת מסתננים בענף הסיעוד המוסדי, אינה זכאית לפטור מהיטל, היות והמדינה נמנעה מלכתחילה ובאופן עקרוני ועקבי מלתת היתרים להעסיק עובדים זרים בענף הסיעוד המוסדי, אלא רק בענף הסיעוד הביתי.

מסקנת פסק הדין:

כאשר מדובר בהעסקה בענפי התעשייה, בניין ומסעדות אתניות, אין להבחין בין עובדים זרים חוקיים למסתננים בעלי אשרת שהייה זמנית לצורך קביעת שיעור ההיטל. יש לציין שמדובר בפסק דין בבית המשפט המחוזי וטרם ברור האם יוגש ערעור על ידי רשות המיסים.

חוזר זה הנו למידע בלבד. אין לעשות שימוש בתוכן חוזר זה מבלי לקבל יעוץ ספציפי.

בברכה,

הרשקו פרקש ושות'

רואי חשבון

חוזר 9.19